

Страсбург, 23. 10. 2012 г.
COM(2012) 629 final

Vol. 1/2

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ
ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

Работна програма на Комисията за 2013 г

Понастоящем е абсолютно неотложно да бъде преодоляна икономическата криза, а ЕС отново да поеме по пътя на устойчив растеж. Това е задача номер едно за настоящото поколение европейци. За реализирането ѝ е необходима Европа, която е в състояние да се конкурира в световната икономика, Европа, която се е променила, за да се възползва от възможностите на бъдещето. Това изисква онази стабилна макроикономическа среда, която може да бъде осигурена от един реален икономически и паричен съюз. За постигането ѝ е необходима решителна промяна в икономиката, която да позволи на множеството силни страни на Европа да се проявят в икономиката на утрешния ден, основана на иновациите и високите квалификации. Това налага промени в деловата среда на единния пазар, диктува пълноценно използване на огромния потенциал на европейските мрежи и на информационната революция, изисква нови умения и помощ за онези хора, които днес не участват в пазара на труда, за да имат възможност да дадат своя принос. Съвкупността от тези елементи следва да бъде ръководена от нуждите и възможностите за ефективно използване на ресурсите. Това са дългосрочни предизвикателства, които изискват съвместни усилия от страна на всички групи в обществото, а приносът на ЕС при всички случаи е предпоставка за успех.

Ето защо в своята реч за състоянието на Съюза председателят Барозу призова за нов начин на мислене за Европа, за да бъдат отчетени последиците от предизвикателствата, пред които сме изправени и които променят из основи нашия свят. Не може да има растеж без реформа и няма начин за справяне с предизвикателствата освен с дружни усилия. В тази реч бяха изложени амбициозни идеи за дългосрочната визия на ЕС — задълбочен и реален икономически съюз, основаващ се на политически съюз. Ако искаме да овладеем продължаващата криза, в която се намира Европа, и по-специално еврозоната, тази визия трябва да се превърне в реалност чрез конкретни стъпки.

В настоящата работна програма за 2013 г. се обрисова каква би могла да бъде дългосрочната визия на ЕС в ключови области на политиката, обобщава се какво липсва на настоящия етап и се обяснява как Комисията възнамерява да се справи с тези предизвикателства. Като дава приоритет на подходящи инициативи ЕС може да допринесе за растежа и създаването на работни места и може постепенно да напредне в осъществяването на дългосрочната си визия.

Комисията вече представи широк набор от предложения за засилване на растежа, по които в момента съзакондателите водят преговори. Навременното приемане и цялостното прилагане на тези мерки ще бъдат важен сигнал за доверие, предназначен за гражданите и инвеститорите, като ще спомогне за засилване на икономическата активност и стимулиране на особено необходимото създаване на работни места. Така ще се наблегне на предприетите значителни действия от страна на ЕС преди изборите за Европейски парламент през юни 2014 г. През 2013 г. Комисията ще посвети особени усилия за изпълнението на мерките, за да станат ползите от действията на ЕС осезаеми незабавно. След решенията, които следва да бъдат взети относно многогодишната финансова рамка до края на 2012 г., през 2013 г. Комисията ще се съсредоточи върху окончателното приключване на договореностите за бързо прилагане, в това число чрез използването на специфични за отделните държави мандати за преговори, за да се гарантира, че приоритетите, подпомагани чрез инвестиции от ЕС, недвусмислено целят постигането на растеж и заетост. Целенасочените инвестиции, подкрепяни от актуален, реформаторски бюджет на ЕС, могат да имат решаващ принос за растежа, заетостта и конкурентоспособността.

Предложенията в настоящата работна програма ще бъдат представени през 2013 г. и първата половина на 2014 г., като се отчита краят на настоящия законодателен мандат. В следващите раздели се описват някои от ключовите действия, чрез които Комисията ще даде своя принос за скъсяване на разстоянието между целите на ЕС и днешната ситуация. В Приложение I се съдържа по-подробен списък на предложенията, които Комисията възнамерява да представи през 2013—2014 г.

Правилна отправна точка: към реален икономически и паричен съюз

Целта

Силата на Европа се състои във взаимосвързаността на нашите икономики. Единният пазар и общата валута бяха движеща сила за това, а изпълнението на интегрирана икономическа политика на европейско равнище благодарение на Европейския семестър сега сближава нашите икономики повече от всякога. Кризата обаче показва, че единният пазар на финансови услуги може да осигури финансова стабилност, икономически растеж и заетост само ако е съчетан със силен единен регулаторен и надзорен орган на равнище ЕС. Следващата стъпка трябва да бъде задълбочаване на икономическия и паричен съюз чрез пълноценно функциониращ банков и бюджетен съюз.

Какво липсва днес?

За наличието на истински ИПС е нужен цялостен подход за справяне с порочния кръг на прекомерна задлъжнялост на частния сектор, неустойчив държавен дълг и слабост на банковия сектор. ЕС не разполага с глобална рамка, която коригира пропуските в една напълно интегрирана политика в областта на финансовите услуги, с единен надзорен механизъм за банките и единен набор от правила, по който да функционират всички финансови институции. Освен това ЕС трябва да допълни и да приложи по-ефективните механизми, създадени с цел да се предотвратят и коригират неустойчивите бюджетни политики и икономическите неравновесия. От ключово значение ще бъде и по-добрата координация на данъчните политики. Постигнатият чрез европейския семестър напредък все още не е достигнал пълния потенциал за превръщане на препоръките в структурни реформи в ЕС.

Въпреки че все още не е цялостно, нашето икономическо управление вече бе засилено в голяма степен благодарение на стратегията „Европа 2020“, европейския семестър и прилагането на пакета от шест законодателни предложения. За допълване на икономическото управление е неотложно да се постигне съгласие по пакета от две законодателни предложения. През 2013 г. Комисията ще:

- стартира четвъртия европейски семестър чрез годишен обзор на растежа;
- предприеме по-нататъшни действия във връзка с плана за цялостен и реален ИПС, който ще публикува преди края на 2012 г.;
- предложи допълнителни законодателни актове за по-нататъшно укрепване на стабилността, прозрачността и защитата на потребителите във финансовия сектор (например относно системните рискове, свързани с небанковите институции и банкирането „в сянка“).

Вече действащото законодателство и законодателните норми, които понастоящем се обмислят, изменят из основи финансовата система на ЕС. Постигането на споразумение относно банковия надзор ще заздрави основите на европейската финансова система и значително ще засили доверието в нея. През 2013 г. ще бъдат приложени голяма част от подробните правила от този пакет. Същото важи и за политиката на сближаване, където предвидените в европейския семестър ключови приоритети за мерки, стимулиращи растежа и структурните реформи, ще бъдат поставени в центъра на нови национални и

регионални програми и където акцент ще бъде поставен върху успешното изготвяне на мандатите за всяка държава за следващото поколение структурни фондове. Освен това Комисията ще предприеме действия за борба срещу данъчните измами и укриването на данъци, в това число и инициатива относно данъчните убежища, като свърже действията на равнище ЕС с националните усилия за оздравяване на публичните финанси.

Стимулиране на конкурентоспособността чрез единния пазар и индустриалната политика

Целта

Устойчивият растеж и създаването на работни места следва да съчетават стабилна макроикономическа среда със способността за конкуриране в световната икономика. Европа има силни страни, които могат да ѝ предоставят конкурентни предимства посредством модернизирана социална пазарна икономика и да ѝ помогнат да поеме водещата роля в новата индустриална революция. Единният пазар и лоялната конкуренция могат заедно да допринесат за целенасочени инвестиции и за възприемането на правилен подход към предприемачеството, за да се извлекат ползи от възможностите за растеж чрез новите технологии и иновациите.

Какво липсва днес?

Единният пазар трябва да продължи да се адаптира, за да постигне своя пълен потенциал в полза на предприятията и потребителите в Европа без граници. Технологичните промени предлагат огромни възможности, но те трябва да бъдат придружени от нови подходи в области като обществените поръчки, стандартите и интелектуалната собственост. ЕС се нуждае от дългосрочна рамка за политиките в областта на енергетиката и климата, така че инвестициите и политиките да бъдат насочени към постигането на конкурентоспособност и справянето с изменението на климата. Европа изостава в областта на иновациите, а налице са препятствия за изграждането на нови пазари и за инвестиране в технологиите, които ще променят начина ни на живот, както и по по-общи въпроси, като нагласите по отношение на предприемачеството и на изпадането в несъстоятелност на предприятията. Освен това Европа се нуждае от подходяща законодателна рамка, която да позволи използването за търговски операции на спътниковата програма „Галилео“. Това положение се утежнява от проблемите, пред които са изправени предприятията, особено МСП, при достъпа до финансиране след настъпването на кризата, както и от ненужните разходи, свързани с административните тежести, и от въздействието на старомодните практики на някои публични администрации. Недостатъците при прилагането на практика също не позволяват пълноценно реализиране на ползите.

В неотдавнашния Акт за единния пазар II бяха определени 12 нови, конкретни и приоритетни действия, които да вдъхнат нов живот в Единния пазар, благодарение на четири основни двигателни сили: мрежи, мобилност, цифрова икономика и сближаване¹. След своето съобщение от 2012 г. за новата индустриална политика² Комисията ще отправи нов поглед към единния пазар за стоки, който представлява 75 % от търговията в рамките на ЕС. Тези действия, по които сега следва да се постигне съгласие в кратки срокове, следват приоритетните действия от първата фаза на Акта за единния пазар.³ През 2013 г. Комисията ще работи усилено със съзаконодателите, за да могат тези предложения да бъдат приети и ефективно и цялостно приложени. Основните предложения ще включват:

¹ COM(2012) 573, 13 октомври 2012 г.

² COM(2012) 582, 10 октомври 2012 г.

³ COM(2011) 206, 13 април 2011 г.

- инициативи за уеднаквяване на правилата и намаляване на разходите за спазване на законодателството за ДДС чрез единна декларация;
- законодателно предложение, с което става задължително електронното фактуриране за обществените поръчки, ще улесни взаимодействието между стопанските среди и правителството, ще намали разходите и ще послужи за пример за другите сектори;
- инициативи за актуализиране и опростяване на правилата за движение на стоки на единния пазар, установяване на пречките, които все още спъват свободното движение, както и усилена работа по изработването на стандарти, сертифициране и етикети;
- като част от инициативата „Хоризонт 2020“ през 2013 г. ще бъдат стартирани и развити редица важни публично-частни партньорства, за да се обединят публични и частни инвестиции заедно с бюджета на ЕС в следване на общ подход към ключови стратегически сектори като фармацевтиката, управлението на въздушния трафик и нанотехнологиите, като по този начин се мобилизират 9—10 млрд. евро допълнителни инвестиции;
- инициатива за енергийни технологии и иновации, с която да се изгради сигурна, устойчива и конкурентоспособна енергийна мрежа;
- предложения за редица значими реформи, насочени към модернизиране на държавните помощи;
- модернизиране на нашия подход към правата на интелектуална собственост, за да се гарантира, че той ще бъде ефективен и ще отговаря на потребностите на потребителите в цифровия свят.

Енергийната ефективност е ключова област за конкурентоспособността. Комисията ще засили сътрудничеството си с държавите членки относно прилагането на Директивата за енергийна ефективност, относно означаването на консумацията на електроенергия на уредите и законодателството за екопроектиране. Друг ключов лост за конкурентоспособността ще бъде изпълнението на стратегията за главните базови технологии. Комисията ще задълбочи своята работа за подпомагане на МСП, изправени пред предизвикателството да получат финансиране, и за изпълнение на плана за действие за предприемачеството. С началото на новия финансов период през 2014 г. ще има готовност за подкрепа със средства от Европейския фонд за регионално развитие и от програма COSME⁴. Новото програмиране за Европейския социален фонд ще включва също специален акцент върху уменията, необходими за успешен преход от училище към работна среда, и върху повишаването на квалификациите на работната сила.

Изграждане на мрежите на бъдещето днес — към по-добра конкуренция

Целта

Необходимо условие за засилването на конкурентоспособността и постигането на

⁴ Програма за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME) 2014—2020 г.

растеж и заетост е наличието на напълно интегриран и взаимосвързан европейски единен пазар, който обхваща телекомуникациите, енергетиката и транспорта. Постигането на тази цел изисква икономически изгодна, достъпна, ефикасна и сигурна мрежова инфраструктура. Ускореното въвеждане на цифровата икономика ще донесе ползи във всички сектори благодарение на по-добра производителност, ефективност и иновации. Европа трябва да разполага с най-съвременните цифрови мрежи, за да поддържа и доизгражда своята конкурентна позиция в световен мащаб, да бъде в състояние да се справи с бързо нарастващото използване на интернет и обмена на данни и за да може пълноценно да се възползва от повишаването на ефективността и иновационните услуги, които най-новите интернет технологии позволяват. В областта на енергетиката значителното инвестиране в електроенергийните и другите енергийни мрежи ще спомогне за по-сигурни, устойчиви и конкурентни енергийни доставки. Що се отнася до транспорта, наличието на напълно интегриран единен пазар и по-ефективни мрежи, позволяващи лесно прехвърляне между различните видове транспорт, ще донесе огромни ползи за гражданите и предприятията, включително в градовете.

Какво липсва днес?

Наличието на отделни национални подходи и различни пречки възпрепятстват конкурентоспособността и не позволяват експлоатацията на мрежите в европейски мащаб. Не са мобилизирани достатъчно инвестиции за проекти, които биха осигурили основите на бъдещото европейско благополучие, а слабостите в нормативната уредба допълнително пречат за постигането му. Това също така не дава възможност за разгръщане на потенциала за иновации в области като интелигентните мрежи и уреди за отчитане на консумацията и интелигентните транспортни системи. Липсата на оперативна съвместимост увеличава разходите и пречи за постигането на равнопоставеност между предприятията. Пропуските в нормативната уредба ограничават частните инвестиции и доверието на потребителите в ключови области като например плащанията. Слабостите в инфраструктурата създават допълнителни разходи и неефективност за потребителите на енергия, забавят логистичното модернизиране и възпрепятстват пълноценното използване на широколентовия достъп до интернет.

За да продължи да коригира недостатъците, през 2013—2014 г. Комисията ще представи предложения за:

- модернизиране на транспортния и логистичния сектор в Европа, за да могат дружествата да спестяват време и енергия, както и за да се намалят емисиите от вредни газове, чрез предложения за железопътния и товарния транспорт, превоза на стоки между пристанищата на ЕС и инициативата за Единно европейско небе;
- преодоляване на пречките пред електронните плащания;
- подкрепа на инвестициите във високоскоростните мрежи;
- увеличаване на покритието и капацитета на широколентовия достъп до интернет чрез намаляване на цената за неговото изграждане и освобождаване на честотни ленти за безжичен широколентов интернет.

Заедно с политиката на сближаване, Механизмът за свързване на Европа⁵ ще бъде едно от действията на ЕС, които безспорно допринасят за преодоляване на тези препятствия чрез стимулиране на изграждането на инфраструктура. Този механизъм следва да започне на функционира през 2013 г., когато трябва да бъдат набелязани и целите. Освен това ще бъде дадено начало на проектните облигации, с което да се спомогне за мобилизиране на частните инвестиции.

Това ще върви ръка за ръка с консолидиране на законодателството. Необходимо е да се направи повече, за да се постигне истинско европейско транспортно пространство с европейски правила — като приоритет следва да се работи по предложенията за свързване на железопътната инфраструктура и за по-бързото осъществяване на инициативата за Единно европейско небе. В областта на енергетиката следва да се изпълни последната фаза на либерализиране с цел завършване на вътрешния енергиен пазар до 2014 г., за да се гарантира устойчивост, конкурентоспособност и сигурност на бъдещите енергийни доставки в Европа. Новата рамка за националните мерки за намеса в енергийния сектор ще бъде ключов елемент, с който да се гарантира, че се инвестира правилно и че намесата на пазара е необходима и пропорционална.

Растеж за заетост — приобщаване и високи постижения

Целта

Благодарение на своята способност да съчетава икономически растеж и приобщаване, нашата социална пазарна икономика е едно от най-големите предимства на Европа. Но днес икономиката и обществото на Европа са изправени пред риска високата безработица, увеличаването на бедността и социалното изключване да се превърнат в структурни проблеми. Необходимо е да се мобилизират усилията на равнище ЕС в помощ на държавите членки, които да използват всяка възможност, за да подкрепят хората в търсенето на работа и да преодолеят разминаването между предлагането и търсенето на работна ръка. За начало е необходима активна политика на заетост, която да им помогне да усвоят подходящите умения и която да използва в пълна степен потенциала, предоставян от мобилността. Целта следва да бъде набелязването на новаторски начини за повишаване на образователното ниво и участието на пазара на труда. За насърчаване на социалното приобщаване и навлизането на пазара на труда са необходими подходящи и устойчиви социални политики и по-достъпни социални услуги. Трябва да се използва в пълна степен потенциалът за създаване на работни места на ключови сектори, стимулиращи растежа, като екологосъобразната икономика, ИКТ и секторите на здравеопазването и социалните грижи. За да поддържат своята работна сила в средносрочната перспектива, обусловена от застаряването на обществото, европейските трудови пазари трябва да бъдат приобщаващи, да привличат работници от всички възрасти и всички нива на квалификации.

Какво липсва днес?

Публичните служби по заетостта и работодателите са изправени пред голямо предизвикателство в лицето на равнището на безработицата в Европа, особено сред младите хора. За да се даде нов тласък на растежа е от ключово значение увеличаването на шансовете за намиране на работа, включително на уязвимите групи. Все още не е напълно използван потенциалът за създаване на работни места в сектори като

⁵ COM(2011) 665, 19 октомври 2011 г.

екологосъобразната икономика, ИКТ, здравеопазването и социалните грижи. Системите за образование и обучение не са в крак с променящите се нужди на пазара на труда, което води до недостиг на работна ръка в ключови области, като науките, математиката и електронните умения. Висшето образование няма достатъчна връзка с научноизследователските и иновационните дейности и твърде бавно изгражда капацитет в области като ИКТ, което е признак и същевременно допринася за липсата на международно измерение. Ученето през целия живот все още е в процес на развитие, а публичната политика и бизнес практиките не отразяват нуждата от това по-възрастните работници да работят по-дълго. Недекларираният труд е допълнително предизвикателство. Социалната закрила и социалните инвестиции трябва да бъдат по-ефективни. Особено трудно е навлизането или завръщането на пазара на труда за уязвимите групи от населението. Същевременно възможността за запълване на липсващата работна ръка благодарение на мобилността се ограничава от проблеми, свързани с признаването на квалификации, документация и умения в различните държави членки.

Един от основните приоритети на европейския семестър е предоставянето на подкрепа за политиките на държавите членки за заетост и създаване на работни места. През 2013 г. Комисията ще продължи да работи активно с държавите членки и социалните партньори, по-специално въз основа на инициативата „Гаранция за младите хора“ и инициативи за стажове, които ще бъдат представени по-късно тази есен. За да продължи да коригира недостатъците, през 2013—2014 г. Комисията ще представи предложения за:

- подобряване на ефективността на публичните служби по заетостта и работата в мрежа между националните агенции по заетостта;
- използване на инвестициите в социалната сфера за приобщаващ растеж чрез насоки за реформи на политиката, установени в рамките на европейския семестър и с подкрепата на фондовете на ЕС, като например Европейския социален фонд;
- подпомагане на усилията за изграждането на международно измерение на висшето образование, така че европейските граждани да бъдат подготвени за все по-глобалния, отворен и конкурентен пазар на труда;
- въвеждане на подходяща рамка за институциите, които се занимават с професионално пенсионно осигуряване.

Пречките пред мобилността остават една от основните пропуснати възможности на единния пазар. Важна крачка за отварянето на професиите ще бъде приемането и прилагането на изменената директива за професионалните квалификации⁶. Следва да продължи работата по прегледа и намаляването на излишните ограничения в регулираните професии, които намаляват възможността на специалистите да работят в друга държава членка.

Една от основните задачи за 2013 г. ще бъде подготовката на програмите от ново поколение на Европейския социален фонд, за да се гарантира, че по този начин се предоставя най-бърза и най-ефективна подкрепа за модернизиранието на политиките на пазара на труда и политиките за социално приобщаване и за укрепване на системите за

⁶ COM(2011) 883 окончателен.

образование и обучение през целия живот, така че различни групи, като младежите или дългосрочно безработните, да притежават подходящите умения да заемат работните места на бъдещето. За тези цели ще допринесат широк кръг от програми на ЕС, включително Европейският фонд за регионално развитие, „Хоризонт 2020“ и програмата „Еразъм за всички“.

Използване на ресурсите на Европа, за да бъдем по-конкурентни

Целта

Конкурентоспособността днес трябва да е насочена към осигуряване на конкурентоспособност в бъдеще. Икономиката на ЕС може да бъде по-иновативна, по-производителна и по-конкурентоспособна, като същевременно използва по-малко ресурси и ограничи вредите за околната среда. Трябва да останат по-малко отпадъци, а повече материали да бъдат използвани повторно и рециклирани, както това се прави в държавите членки с най-добри показатели. По-голямата ефективност на ресурсите ще допринесе за растеж, работни места и повишена конкурентоспособност, ще намали разходите за предприятията и ще донесе значителни ползи за здравето и за околната среда, по-ниски емисии на парникови газове, по-малки сметки за енергия и нови възможности за иновации и инвестиции. ЕС е в особено добра позиция да предостави на политиката нужното дългосрочно измерение.

Какво липсва днес?

Европейското общество и европейската икономика все още не използват в пълна степен потенциала за ефективност на ресурсите. Много от отпадъците, които могат да бъдат рециклирани, се изнасят или се изхвърлят на сметища. Липсата на дългосрочна рамка пречи на планирането и инвестициите, като това е най-видно по въпросите на климата и енергията след 2020 г., но също така и във връзка с дългосрочното устойчиво използване на ключови ресурси като въздуха, почвата, енергията, водата, рибните ресурси и биомасата. Същевременно такива рамки биха спомогнали да се стимулират иновациите, необходими за пълноценното използване на потенциала, предоставян от прехода към нисковъглеродна икономика в сектори като транспорта, енергетиката и селското стопанство.

За да продължи да коригира недостатъците, през 2013—2014 г. Комисията ще представи предложения за:

- осигуряване на дългосрочна перспектива за по-нататъшните усилия на ЕС след целите до 2020 г., за да се продължи по пътя към постигането на нисковъглеродна икономика чрез цялостна рамка за периода до 2030 г.;
- изработването на нова стратегия за адаптиране към изменението на климата, с което Европа да стане по-устойчива;
- преразглеждане на законодателството в областта на отпадъците, за да се види как новите пазари и по-доброто рециклиране могат да допринесат за растежа;
- адаптиране на рамката на политиката на ЕС за качество на въздуха.

В същото време завършването на политиките от ново поколение в сферата на селското стопанство и рибарството, както и програмите за регионално развитие и развитие на

селските райони, ще увеличат в максимална степен възможността за обединяване на иновациите и създаването на работни места с акцент върху устойчивостта. Насърчаването на една „синя икономика“, в която ресурсите се използват ефективно, ще спомогне морските зони в Европа да допринасят в по-голяма степен за растежа. През 2013 г. също така ще започне третата фаза на схемата за търговия с емисии на ЕС (2013—2020 г.).

Изграждане на безопасна и сигурна Европа

Целта

Европейският съюз трябва да защитава своите граждани и техните права от заплахи и предизвикателства и да продължи да премахва пречките пред свободното движение на гражданите в Европа. Това включва борба с престъпността и корупцията, контрол на външните ни граници и гарантирано спазване на принципа за върховенство на закона и отстояване на основните права, като се постига подходящо равновесие между сигурност и мобилност. Освен това е необходима добре функционираща и ефикасна правосъдна система, така че да се подкрепя растежът и предприемачеството и да се привличат инвеститори. ЕС също така работи активно за намаляване на рисковете за здравето, за безопасността на храните и стоките и критичната инфраструктура, както и за справяне с бедствията. Безопасното и устойчиво използване на ядрената енергия е ключов елемент.

Какво липсва днес?

Заплахите за безопасността и сигурността непрекъснато се променят и реакцията на ЕС трябва да отразява това чрез използването на технологии, за да се осигури безопасност на храните или ядрената енергия, чрез усилия за постигането на най-бърз и най-ефективен отговор в случай на бедствие и чрез задълбочено сътрудничество за борба с престъпността, която е с все по-широко трансгранично измерение. Особено внимание е необходимо в области като финансирането на тероризма и трансграничния трафик на оръжия. ЕС носи особена отговорност за защитата на своите финансови интереси срещу измами и корупция, но не разполага с пълната институционална рамка, необходима за това. Взаимното доверие в области като безопасността, сигурността и правосъдието трябва да се заслужи, а необходимите за изграждане на това доверие мрежи и обмен не винаги са налице.

Необходима е също така бдителност, за да се гарантира съблюдаването в пълна степен на основните права на гражданите в ЕС. За да могат хората и предприятията да се възползват изцяло от правата си, те се нуждаят от лесен достъп до правосъдие, което се осъществява при равни условия във всички държави в случаи на трансгранични съдебни спорове.

За да продължи да коригира недостатъците, Комисията ще представи предложения за:

- създаване на Европейска прокуратура за борба с престъпленията, засягащи бюджета на ЕС и за защита на финансовите интереси на Съюза;
- борба с трафика на огнестрелни оръжия;
- подобряване на съдебното сътрудничество както по наказателноправни, така и по гражданскоправни въпроси;
- преразглеждане на законодателството относно ядрената безопасност и предложения за ново законодателство за застраховане и отговорност в ядрения сектор;
- В Европейската година на гражданите (2013 г.) с Доклада за гражданството ще бъде направен преглед на постигнатото, за да се гарантира, че гражданите на ЕС могат лесно да упражняват правата си, и ще бъдат очертани бъдещите действия.

Освен това Комисията ще изпълни редица важни инициативи, за да насърчи сътрудничеството между националните администрации и съдебните системи. Важен инструмент за практическото изпълнение е текущата работа на мрежата от правоприлагащи органи за сътрудничество за защита на потребителите. Нови инструменти за насърчаване на установяването и следването на най-добри практики ще бъдат и първият доклад за борбата с корупцията и първият индекс на правосъдието. Друг важен инструмент за консолидиране на взаимното доверие при съвместното управление на границите ще бъде постигането на съгласие по новите договорености за управление на Шенгенското пространство. Ще продължат усилията за засилено прилагане на съществуващите механизми за солидарност в областта на имиграцията.

Да дадем своя принос — Европа на световната сцена

Целта

Интересите на ЕС и неговият ангажимент за утвърждаване на ценностите на демокрацията, върховенството на закона и човешките права зависят в голяма степен от това, което се случва извън неговите граници. Наш приоритет е да популяризираме нашите ценности в съседните държави и отвъд тях чрез изграждането на партньорства с трети държави и насърчаването на многостранни решения на общите проблеми.

Заедно ЕС и държавите членки са най-големият дарител на средства за сътрудничество за развитие, финансиране на борбата с изменението на климата и хуманитарна помощ в света. Освен това сме най-големият световен търговски партньор. Когато сме в състояние да мобилизираме ресурсите на ЕС и на държавите членки по ефективен и последователен начин извън нашите граници и да съгласуваме широкия набор от налични инструменти, ЕС ще оказва по-силно въздействие и влияние върху останалия свят. Това допринася за постигането на целите, свързани с растежа, стабилността и демокрацията, както и целите на политики като борбата с бедността и насърчаването на мира и сигурността. Това спомага също така и за следването на политики като борбата с изменението на климата, околната среда, транспорта и енергетиката и за оптимизиране на възможностите за международно сътрудничество в сфери като науката и технологиите. В годината на присъединяването на Хърватия процесът на разширяване и стратегията за съседство продължават да бъдат ключови инструменти в подкрепа на положителните промени в съседните държави — партньори на ЕС.

Какво липсва днес?

ЕС играе ключова роля на световната сцена. Но може да бъде направено повече, така че да разработим наистина единен подход и като използваме различни политики и инструменти — да се подкрепяме взаимно. ЕС следва също така упражнява по-стриктен контрол върху изпълнението на ангажиментите си, по-специално като част от предоставяната подкрепа за съседните държави в преход.

Външното измерение е от съществено значение за стимулирането на растежа и конкурентоспособността през 2013 г. и след това. ЕС следва безпрецедентно амбициозна програма за двустранна търговия и инвестиции, която да допълни усилията на Съюза на многостранно равнище. Скоро ще приключат преговорите с важни партньори като Канада, Сингапур и Индия и се надяваме в близко бъдеще да започнем преговори с Япония. Заключителните препоръки на Групата на високо равнище между ЕС и САЩ относно работните места и растежа могат също така да доведат до

стартирането на преговори за амбициозно и всеобхватно трансатлантическото партньорство. Япония и Съединените щати са партньори с такова значение, че успешните споразумения с тези две държави биха могли да добавят 1—1,5 % към БВП на ЕС и да спомогнат за създаването на почти милион работни места. Тези споразумения ще съдействат за многостранното либерализиране и провеждането на регулаторен диалог и ще отворят нови пазари за европейските стоки и услуги. В момента се извършва определяне на обхвата на евентуални споразумения с други партньори.

През 2013 г. ще се обърне специално внимание на укрепването на върховенството на закона в рамките на политиката за разширяване, укрепването на икономическата и финансовата стабилност и насърчаването на добросъседските отношения, както и засиленото регионално сътрудничество в области като търговията, енергетиката и транспорта. Политиката за съседство ще продължи да се основава на стимулиращ подход, при който ЕС предоставя своята подкрепа за реформи след постигането на ясен напредък в изграждането на демокрацията и зачитането на правата на човека. Приоритетите през 2013 г. ще бъдат задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия, партньорствата за мобилност и визовите облекчения.

ЕС отговори на бързите промени в съседните държави в рамките на преразгледаната Европейска политика за съседство, като консолидира Източното партньорство и стартира партньорство за демокрация и споделен просперитет с южните съседи. Във връзка с нашите южни съседи през 2013 г. Съюзът ще съсредоточи усилията си върху изпълнението на политики и постигането на резултати чрез използването на новаторски начини за мобилизиране на политическите и икономическите ресурси във взаимна полза.

С наближаването на срещата на високо равнище през 2015 г. във връзка с Целите за развитие на хилядолетието ЕС работи за изпълнение на своите ангажименти относно помощта за развитие, както и за постигането на конкретни цели за устойчив растеж и устойчивост в условията на криза. Съюзът също така продължава да води важни преговори за постигането на ново международно споразумение за климата до 2015 г. В същото време, с финализирането на инструментите от ново поколение за външни действия, 2013 ще бъде ключова година, за да се гарантира, че новата посока на политиката за развитие на ЕС — Програмата за промяна⁷ — е интегрирана в отношенията ни с нашите партньори, с акцент върху доброто управление, приобщаващия и устойчив растеж и стимулирането на инвестициите в развиващите се страни. Ще бъдат предприети и по-нататъшни стъпки за осигуряването на капацитет за ефективна и бърза реакция при кризи и за разработването на всеобхватен отговор за предотвратяване, управление и разрешаване на кризи.

За да продължи да коригира недостатъците, през 2013—2014 г. Комисията ще представи предложения за:

- насоки за водене на преговори за всеобхватни търговските и инвестиционни споразумения с избрани партньори, при условие че е постигнат успех в текущите прегледи за определяне на обхвата и предварителните дискусии;

---

⁷ COM(2011) 637, 13 октомври 2011 г.

- съгласувани позиции на ЕС, в които се обединяват Целите на хилядолетието за развитие, програмата за развитие след 2015 г. и процесът „Рио+20“.